

Fråga om utformningen av ett beslut om behörighet för vissa ledamöter att fatta beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU

Initiativet

I Sigtuna kommun ansvarar kommunstyrelsen för socialtjänstens uppgifter vad gäller individ- och familjeomsorgen. Av 2 kap. 4 § socialtjänstlagen (2001:453) följer att det som sägs om "socialnämnd" i socialtjänstlagen och lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) i förevarande fall gäller kommunstyrelsen.

Enligt 6 § första stycket LVU får socialnämnden, under vissa närmare angivna förutsättningar, besluta att den som är under 20 år ska omhändertas omedelbart. Om socialnämndens beslut om omhändertagande inte kan avvaktas får, enligt andra stycket, nämndens ordförande eller någon annan ledamot som nämnden har förordnat besluta om omedelbart omhändertagande.

Under handläggningen av JO:s ärende dnr 5318-2007 (beslut den 12 februari 2008) uppkom frågan om den ordning som Kommunstyrelsen i Sigtuna kommun har valt för att ange behöriga beslutsfattare i fall som avses i 6 § andra stycket LVU överensstämmer med regleringen i den bestämmelsen. JO beslutade att utreda saken inom ramen för ett särskilt ärende.

Utredning

JO hade tillgång till kommunstyrelsens delegationsordning avseende socialtjänstens individ- och familjeomsorg m.m. (beslutad den 18 december 2006) samt en kopia av protokollet över kommunstyrelsens beslut den 20 november 2006, § 205, om "delegation att besluta om omedelbart omhändertagande".

Föredraganden inhämtade per telefon upplysningar från socialchefen AA vid kommunens socialförvaltning.

I ett beslut den 17 mars 2008 anförde *JO André* följande.

Bedömning

Enligt 6 kap. 33 § kommunallagen (1991:900), KL, får en kommunal nämnd uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Från denna möjlighet att delegera beslutanderätten finns i 6 kap. 34 § KL vissa inskränkningar. Nämnden får enligt den bestämmelsen inte delegera beslutanderätt bl.a. i vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter (5 p.).

En sådan särskild föreskrift är bestämmelsen i 10 kap. 4 § socialtjänstlagen, av vilken framgår att socialnämnden kan delegera bl.a. rätten att fatta beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU endast till en särskild avdelning som består av ledamöter eller ersättare i nämnden.

Det ligger dock i sakens natur att behovet av att kunna fatta beslut om ett omhändertagande kan vara brådskande och att det inte alltid är möjligt att avvakta att nämnden eller ett utskott inom nämnden sammankallas. Därför får ordföranden, enligt 6 § andra stycket LVU, fatta beslut om omedelbart omhändertagande när nämndens beslut inte kan avvaktas, och nämnden har även möjlighet att förordna någon annan ledamot att besluta om omhändertagande i sådant fall. Ett förordnande skiljer sig från delegation på så sätt att nämnden måste ange vem förordnandet avser. Det krävs att ledamoten namnges och det är inte möjligt, som är fallet när det gäller delegation, att endast ange att den som innehar en viss befattning i nämnden är behörig att fatta ett beslut i saken.

I kommunstyrelsens gällande delegationsordning på området individ- och familjeomsorg anges bl.a. att rätten att besluta om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU är delegerad från kommunstyrelsen till dess socialtjänstutskott (avsnitt 2.5, punkten 2).

Kommunstyrelsen beslutade den 20 november 2006, § 205, att ”rätt att fatta beslut i brådskande ärenden om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU delegeras utöver kommunstyrelsens ordförande till socialtjänstutskottets ordförande och dess vice ordförande samt till oppositionsrådet/tillika ledamot i socialtjänstutskottet”.

Som framgår av redogörelsen ovan ges kommunstyrelsen, genom bestämmelsen i 6 § andra stycket LVU, möjlighet att förordna en ledamot att fatta beslut om omedelbart omhändertagande när kommunstyrelsens/socialtjänstutskottets beslut inte kan avvaktas. I dessa fall är det inte fråga om delegering i den mening som avses i kommunallagen. Styrelsens beslut den 20 november 2006 om ”delegering” kan därför inte anses överensstämma med regleringen i 6 § andra stycket LVU.

AA har vid föredragandens kontakt förklarat sig vara helt införstådd med att kommunstyrelsen behöver fatta ett nytt beslut om förordnande av vissa ledamöter att fatta beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU i brådskande fall. Han har uppgett att han har för avsikt att så snart som möjligt ta upp saken med kommunstyrelsen. Jag finner därför inte skäl att fortsätta utredningen.